

השתלבות יהדות אתיופיה במדינת ישראל - נקודת מבט אזרחית

מערך שיעור באזרחות לחט"ע

רציונל לבחירת הנושא:

השתלבותם של יהדות אתיופיה במדינת ישראל הוא נושא אקטואלי וחשוב הנוגע להיותה של ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית. כפי שנעשה בשיעורי האזרחות, הידע והמושגים נלמדים דרך עיסוק בסוגיות אקטואליות. בחטיבת הביניים יש חשיבות רבה לחשיפה של התלמידים לדרכי הלמידה באזרחות, לשפה האזרחית ובמיוחד לחינוך ערכי באזרחות – חינוך לערכים של חירות, שוויון, כבוד האדם, סובלנות, פלורליזם ועוד. על כן, העיסוק בנושא זה בחטיבת הביניים יתקשר לנושא אחד מתוך תוכנית הלימודים העוסק בזכויות האדם והאזרח אך בעיקר יכוון לחינוך לערכים של סובלנות וכבוד האדם. השיעור מוצע לתלמידי חטיבת הביניים במסגרת שיעורי אזרחות.

מטרות אופרטיביות:

בתחום התוכן:

- התלמידים יבינו את עקרון הסובלנות ואת הזכות לכבוד
- התלמידים יחשפו לחלקים בתרבות היהודית האתיופית
- התלמידים יערכו השוואה בין התרבות היהודית האתיופית של בני דור העלייה לתרבות האתיופית של ישראלים-אתיופים (שנולדו ו/או גדלו בישראל)

בתחום המיומנויות

- התלמידים יתרגלו יישום של מושגים באזרחות על סוגיות אקטואליות
- התלמידים יתרגלו מיומנות חשיבה של השוואה
- התלמידים יתרגלו מיומנות של כתיבה טיעונית

בתחום הערכים

- התלמידים יפנימו תפיסה הומניסטית
- התלמידים יפנימו את ערך הסובלנות
- התלמידים יפנימו את ערך כבוד האדם
- התלמידים יפנימו את ערך השוויון

מושגים מרכזיים בשיעור

עקרון הסובלנות, זכויות האדם והאזרח, הזכות לכבוד, הזכות לשוויון, הומניזם

משאבי למידה

כיתת מחשבים עם גישה לאינטרנט ועם מקרן (ניתן להשתמש בטלפונים חכמים במקום בכיתת מחשבים)

הערכה - מטלה קבוצתית יצירתית

מקורות המידע

- פרוייקט משפחה בשלושה דורות – משפחת פרדו – שיעור וזהב
- פרוייקט קולנוער (כדאי לצפות בסרטונים מראש ולבדוק אם הם מתאימים לכיתה שלכם) - קולנוער רחובות קומדיה בשחור לבן בשביל עצמי קולנוער ראשון לציון קצת מזל אשקלון
- כתבות באינטרנט

מהלך השיעור

שלב א – מורשת יהודי אתיופיה

הקרנת הסרט משפחת פרדו – שיעור וזהב

שאלות לצפייה מודרכת:

- תארו 3 דוגמאות למורשת יהודי אתיופיה שלמדתם מתוך הסרט.
- הביאו מהסרט שתי עדויות לאתגרים העומדים בפני יהודי אתיופיה בישראל.

עיבוד הצפייה במליאה:

- האם למדתם מהסרט דברים חדשים?
- האם יש דמיון בין המסורת האתיופית שהביאו איתם יהודי אתיופיה מאתיופיה לבין מסורות שאתם מכירים במשפחתכם שלא נוצרו בישראל?
- על פי העדויות ליחס החברה הישראלית לאתיופים שהבאתם מהסרט – אילו זכויות של יהודי אתיופיה נפגעות?

שלב ב – יהודי אתיופיה בישראל

המורה תבחר אחד מסרטוני הקולנוער של נוער אתיופי בישראל. חשוב לצפות בסרטונים קודם ולראות האם הם מתאימים לכיתה האקטואלית מבחינת תכנים, שפה וכו'.

שאלות לצפייה מודרכת:

- תארו 3 דוגמאות לתרבות של בני נוער אתיופים בישראל
- הביאו מהסרט שתי עדויות לאתגרים העומדים בפני יהודי אתיופיה בישראל

עיבוד הצפייה במליאה:

- האם למדתם מהסרט דברים חדשים?
- מה דומה ומה שונה בין הדור של יהודי אתיופיה שעלו לישראל כפי שמשקף בסרט הראשון והדור של ישראלים-אתיופים (שנולדו/או גדלו בישראל)?
- על פי העדויות ליחס החברה הישראלית לאתיופים שהבאתם מהסרט – אילו זכויות של יהודי אתיופיה נפגעות?

שלב ג – זכויות וערכים דמוקרטים

- המורה תחלק את הכיתה לקבוצות. כל קבוצה תבחר זכות אדם אחת שנפגעת ביחס ליהודי אתיופיה בישראל כפי שעולה מהסרטים.
- כל קבוצה תחפש כתבה אקטואלית המתארת פגיעה בזכות שנבחרה ביחס ליהודי אתיופיה בישראל

- כל קבוצה תכתוב את תקציר הכתבה. כל קבוצה תכתוב טוקבק לכתבה שנבחרה המתייחס לפגיעה בזכות – מדוע היא נפגעת וכיצד זה פוגע בערכים הדמוקרטיים?
- כל קבוצה תייצר סטיקר – סיסמה + עיצוב – שמטרתו מאבק בפגיעה בזכויות יהודי אתיופיה בישראל

שלב ה- - הצגה במליאה

הקבוצות יציגו את תוצריהם בפני הכיתה

נספחים:

1. על ההסטוריה והמורשת של יהדות אתיופיה - [אתיופים בישראל תמונת מצב](#), [האגודה הישראלית למען יהודי אתיופיה](#)

2. אתרים ופעילויות מומלצות: [יסודות, מט"ח](#)